Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0186

Moterų ir mergaičių padėtis Afganistane Talibanui priėmus Teismų baudžiamojo proceso kodeksą

2026 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl moterų ir mergaičių padėties Afganistane Talibanui priėmus Teismų baudžiamojo proceso kodeksą (2026/2737(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas dėl Afganistano,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 150 straipsnio 5 dalį ir 136 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi nuo tada, kai 2021 m. Talibanas neteisėtai užgrobė valdžią, Afganistano moterys ir mergaitės yra sistemingai persekiojamos priėmus daugiau kaip 150 įsakymų, kuriais iš jų atimama teisė įgyti aukštesnį nei šeštos klasės išsilavinimą, teisė dirbti, teisė į teisingumą, judėjimo laisvę, sveikatos priežiūrą ir viešąjį gyvenimą;

B. kadangi 2026 m. Talibanas priėmė Teismų baudžiamojo proceso kodeksą (toliau – kodeksas), kuriuo kriminalizuojama valdžios institucijų kritika ir teisėjams suteikiami platūs įgaliojimai veikti savo nuožiūra;

C. kadangi kodeksas kelią pavojų moterų teisėms, nes juo įteisinamas smurtas šeimoje, kriminalizuojamos moterys, siekiančios apsaugos nuo prievartos, institucionalizuojamos fizinės bausmės, prilygstančios kankinimui, pripažįstama vergovė, nustatoma mirties bausmė be teisingo bylos nagrinėjimo garantijų, vyrams suteikiama veiksmų laisvė bausti žmonas už nepaklusnumą, nustatoma, kad islamą paliekančios moterys turi būti įkalinamos neribotam laikui ir institucionalizuojama diskriminacija dėl lyties, religijos ir socialinio statuso; kadangi jame nėra numatyta jokių teisių į teisinį atstovavimą ar apsaugos nuo priverstinio prisipažinimo priemonių, o nušalinus teisėjas, prokurores ir teisininkes moterys paliekamos be jokių teisių gynimo priemonių, taip pažeidžiant Afganistano įsipareigojimus pagal Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, Jungtinių Tautų konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą ir Konvenciją dėl vergovės;

D. kadangi 2025 m. Talibanas gerokai dažniau vykdė viešus plakimus ir fizines bausmes ir, be kita ko, mažiausiai 170 moterų;

E. kadangi Talibano režimas institucionalizavo persekiojimą dėl lyties ir lyčių apartheidą; kadangi TBT išdavė arešto orderius H. Akhundzadai ir A. H. Haqqani dėl nusikaltimo žmoniškumui, susijusio su baudžiamuoju persekiojimu dėl lyties;

1. griežtai smerkia kodeksą; ragina Talibano režimą nedelsiant jį panaikinti;

2. pareiškia, kad Talibano režimas institucionalizavo vergovę, lyčių apartheidą ir vaikų santuokas; ragina Tarybą ir Komisiją tai pabrėžti palaikant visus diplomatinius santykius ir remti jų pripažinimą nusikaltimais žmoniškumui siūlomoje Sutartyje dėl nusikaltimų žmogiškumui;

3. ragina nedelsiant nutraukti viešų plakimų, fizinių bausmių ir egzekucijų vykdymą ir panaikinti visus visuomeninio gyvenimo apribojimus, taikomus moterims ir mergaitėms, LGBTQ+ asmenims, religinėms mažumoms ir kitoms pažeidžiamoms grupėms;

4. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares laikytis Talibano nepripažinimo ir santykių su juo nenormalizavimo, laikantis penkių Tarybos kriterijų; apgailestauja dėl sprendimo pakviesti Talibaną į Briuselį ir ragina daryti spaudimą Talibanui, kad jis atkurtų žmogaus teises, visų pirma moterų ir mergaičių teises; pakartoja, kad visapusiškai palaiko TBT arešto orderius ir labai ragina valstybes nares užtikrinti jų vykdymą;

5. labai ragina ES ir jos valstybes nares remti JT žmogaus teisių tarybos įsteigtą tyrimo mechanizmą;

6. ragina Tarybą išplėsti ES visuotinio sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą ir jį taikyti už moterų ir mergaičių persekiojimą atsakingiems Talibano lyderiams, įskaitant draudimus keliauti ir turto įšaldymą;

7. primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares didinti humanitarinę paramą kovojantiems su badu Afganistane, Afganistano žmogaus teisių gynėjoms, teisėjoms, teisininkėms, žurnalistėms, aktyvistėms ir moterų vadovaujamoms organizacijoms ir užtikrinti, kad pagalba saugiai pasiektų Afganistano moteris ir mergaites;

8. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai, Komisijos pirmininkės pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybėms narėms, JT ir Afganistano *de facto* valdžios institucijoms.